

RAPORT

postępu realizacji w 2017 roku

**„Programu ograniczania przestępczości
i społecznych zachowań**

**Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka
na lata 2016 i 2017”**

Warszawa, 2018 rok

Spis Treści

Rozdział	Nazwa rozdziału	Strona
I.	Opis Programu	3 - 11
II.	Koordinacja Programu	11 - 15
III.	Działania o charakterze centralnym realizowane w ramach Programu w 2017 r. - „Młody Bohater” - „Czad i Ogień. Obudź czujność” - „Dzielnicowy bliżej nas” - „Kręci mnie bezpieczeństwo w...wakacje ‘2017” - Turnieje bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) dla dzieci i młodzieży - V Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Dzieci z Domów Dziecka - VI. edycja programu profilaktyczno-prewencyjnego „Sztuka Wyboru” - X edycja ogólnopolskich spotkań filmowych „Kameralne Lato 2017” - Akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo przez cały rok szkolny” - Strona internetowa. Poradniki z zakresu bezpieczeństwa	16 - 25
IV.	Promocja projektów profilaktycznych na forum międzynarodowym EUCPN (Europejska Sieć Zapobiegania Przestępczości)	25 - 27
V.	Finansowanie programu „Razem bezpieczniej”	27 - 31
VI.	Ewaluacja Programu	32 - 39

I. Opis Programu

„Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” był kontynuacją *„Rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze”*, realizowanego w latach 2007 – 2015, w zakresie głównego celu - *wspierania działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych*.

Zgodnie z kierunkiem interwencji 7.2. „Przeciwdziałanie i zwalczanie przestępstw oraz zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego”, Cel 7. „Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa porządku publicznego” Strategii Sprawne Państwo 2020 (załącznik do uchwały nr 17 Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. (poz.136)), Program stanowi skuteczne narzędzie wspierające realizację ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

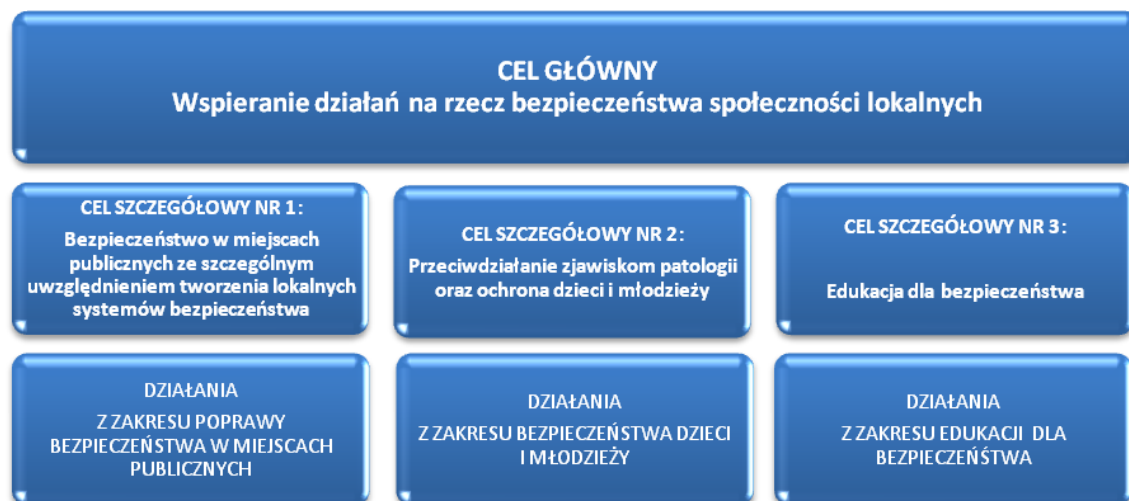
Koordynatorem działań realizowanych w ramach Programu był Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji. Koordynacja Programu odbywała się przy pomocy Międzyresortowego Zespołu ds. Programu.

Zgodnie z założeniami realizacja „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” powinna pozwolić na utrzymanie osiągniętych rezultatów w zakresie poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także podniesienie poziomu wiedzy i aktywizację społeczeństwa w zakresie zapobiegania przestępczości i aspołecznych zachowań, poprawienie wizerunku Policji i innych służb działających w tym zakresie. Realizacja Programu ukierunkowana była na:

- *przeciwdziałanie przestępczości pospolitej (włamania, kradzieże, pobicia, uszkodzenia mienia, itd.),*
- *organizowanie na poziomie lokalnym i ogólnokrajowym działań na rzecz bezpieczeństwa aktywizujących społeczności lokalne, jednostki samorządu terytorialnego, służby powołane do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz inne instytucje,*
- *poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży,*
- *ograniczanie patologii i aspołecznych zachowań,*
- *inicjowanie przedsięwzięć na rzecz „bezpieczeństwa przestrzeni” społeczności lokalnych.*

Cel główny Programu: *Wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych* realizowany był przez trzy cele szczegółowe:

1. *Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa.*
2. *Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży.*
3. *Edukacja dla bezpieczeństwa.*

W ramach Programu wspierane były przede wszystkim kompleksowe (systemowe) przedsięwzięcia na rzecz bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, z uwzględnieniem działań na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym, w tym przeciwdziałania przemocy, narkomanii oraz ograniczania dostępu do substancji psychoaktywnych tzw. dopalaczy oraz poprawiające infrastrukturę bezpieczeństwa, szczególnie w ramach **lokalnych systemów bezpieczeństwa**. Lokalne systemy bezpieczeństwa dotyczyły działań na rzecz bezpiecznej przestrzeni, bezpiecznej infrastruktury oraz przeciwdziałania patologiom społecznym i przestępczości pospolitej (*działania profilaktyczno-prewencyjne, informacyjne, edukacyjne*). Program przewidywał:

1. Przeciwdziałanie społecznym źródłom przestępczości.
2. Realizację i wdrażanie działań z zakresu prawa, eliminujących elementy kryminogenne w sferze społecznej życia.
3. Tworzenie stabilnych mechanizmów wspierania instytucji rządowych i samorządowych w ich aktywności na rzecz bezpieczeństwa i pożytku publicznego.

Działania z tego zakresu prowadzone były w gminach i powiatach na terenie całego kraju (zgodnie z założeniami udział jednostek samorządu terytorialnego odbywał się na zasadzie dobrowolności). Realizacja projektów poprzedzana była diagnozą, oceną możliwości ich wdrożenia przez wnioskodawców oraz określeniem zakresu zadań wpisujących się w obszary (cele szczegółowe) Programu. Projekty złożone przez wnioskodawców w ramach naboru wniosków, weryfikowane były przez właściwe instytucje odpowiedzialne za ocenę i wybór projektów do dofinansowania. Do dofinansowania wybrane zastały projekty, które spełniły kryteria określone na kolejnych etapach oceny i w sposób najbardziej efektywny pozwoliły na osiągnięcie celów założonych w Programie.

Cele szczegółowe Programu finansowane były w ramach dotacji i realizowane przez:

- 1) *jednostki samorządu terytorialnego, które zawarły z wojewodą porozumienia administracyjne,*
- 2) *organizacje pozarządowe oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, nieprowadzące działalności gospodarczej, które zawarły z wojewodą umowy cywilnoprawne.*

Na poziomie centralnym realizowane były zadania związane z koordynacją i nadzorem działań związanych z wdrażaniem i realizacją Programu. W ramach perspektywy finansowej na lata 2007 – 2015 opracowane zostały raporty ewaluacyjne, które posłużyły m.in. do identyfikacji nowych i aktualizacji istniejących obszarów tematycznych i posłużyły jako punkt wyjścia do opracowania kolejnej perspektywy finansowej (2016, 2017).

Roczne nakłady na realizację Programu z budżetu państwa w okresie jego realizacji, tj. w latach 2016-2017 kształtowały się w kwocie odpowiednio 3.350.000 w 2016 roku i 5.350.000 zł w 2017 roku, gdzie:

- a) 1.300.000 zł / 2.500.000 zł (rok: 2016/2017)
na dofinansowanie celu szczegółowego **1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa,**
- b) 1.000.000 zł / 1.500.000 zł (rok: 2016/2017)
na dofinansowanie celu szczegółowego **2. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży,**
- c) 700.000 zł / 1.000.000 zł (rok: 2016/2017)
na dofinansowanie celu szczegółowego **3. Edukacja dla bezpieczeństwa,**
- d) 350.000 zł / 350.000 (rok: 2016/2017)
na realizację zadań o charakterze centralnym,

co daje łączną kwotę na Program w wysokości 8.700.000 zł (rok: 2016 i 2017).

8 marca 2016 roku Rada Ministrów przyjęła do realizacji „Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”. Uchwała nr 23 Rady Ministrów w sprawie Programu została ogłoszona w Monitorze Polskim 31 marca 2016 roku.

W prace przy realizacji Programu, w 2016 i 2017 roku zaangażowany był Międzyresortowy Zespół do spraw programu „Razem bezpieczniejsz”.

W związku z przyjęciem przez Radę Ministrów uchwały w sprawie „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”, MSWiA przygotowało projekt Zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”. 5 lipca 2016 roku Zarządzenie nr 88 Prezesa Rady Ministrów w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Programu zostało podpisane. Zespół był organem opiniodawczo-doradczym Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zgodnie z założeniami Programu, przewodniczącym Zespołu w latach 2016 i 2017 został przedstawiciel MSWiA (Dyrektor Departamentu Komunikacji Społecznej MSWiA). W skład Zespołu weszli przedstawiciele ministrów właściwych do spraw: informatyzacji, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, kultury fizycznej, oświaty i wychowania, transportu, zabezpieczenia społecznego, zdrowia, sprawiedliwości oraz przedstawiciele: Komendanta Głównego Policji, Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej (MON).

Zadaniem Międzyresortowego Zespołu ds. Programu było monitorowanie wdrażania i realizacji Programu, w tym w szczególności przyjęcie harmonogramu realizacji Programu na dany rok, a także akceptacja listy projektów rekomendowanych do realizacji, m.in. określenie na dany rok:

- 1) liczby projektów składanych przez wojewodów do dofinansowania,
 - 2) zasad dofinansowania z Programu dla jednego projektu,
 - 3) kryteriów formalnych oceny projektów,
- oraz rekomendowanie projektów do dofinansowania z rezerwy celowej.

Na poziomie województwa zadania wynikające z Programu koordynował Wojewoda przy pomocy Zespołu wojewódzkiego (funkcjonującego w urzędach wojewódzkich na zasadach, adekwatnie do Międzyresortowego Zespołu ds. Programu, utworzonego w MSWiA).

Raport z postępu realizacji programu „Razem bezpieczniej” w 2017 roku zawiera opis:

- 1) działań podjętych przez MSWiA w roku sprawozdawczym,
- 2) finansowania Programu, w tym podziału rezerwy celowej zabezpieczonej na realizację Programu „Razem bezpieczniej” w 2017 roku (część 83 i 42),
- 3) działań realizowanych w ramach Programu przez inne instytucje niż MSWiA – wpisane (włączone) do Programu, realizowane realizowanych z wykorzystaniem jego logo,
- 4) ewaluacji Programu.

Natomiast w załącznikach do Raportu znajduje się:

- 1) opis przykładowych działań, wpisujących się w obszary (cele szczegółowe) programu „Razem bezpieczniej”, podejmowanych przez służby nadzorowane przez MSWiA - Komendę Główną Policji, Straż Graniczną i Państwową Straż Pożarną oraz Żandarmerię Wojskową (MON) - (SG i PSP -formacje, których dane zostały włączone dodatkowo z uwagi na nieobligatoryjny udział w ramach Programu) – **załącznik nr 1** („Przykłady realizacji działań służb nadzorowanych przez MSWiA oraz Żandarmerię Wojskową (MON) w obszarze zapobiegania przestępczości i przeciwdziałania patologiom społecznym”);
- 2) opis projektów realizowanych na poziomie lokalnym - dofinansowanych w 2017 roku z rezerwy celowej zabezpieczonej na realizację Programu (materiał opracowany na podstawie danych urzędów wojewódzkich) – **załącznik nr 2** („Projekty dofinansowane w ramach programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Wł. Stasiaka w 2017 roku”).

Do Raportu dołączono także opracowany w 2017 roku dokument - *Roczny raport z badania efektywności projektów lokalnych dofinansowanych i realizowanych we wszystkich celach szczegółowych wsparcia Programu w 2016 roku*, przygotowany w ramach Programu - Warszawa 2017 – **załącznik nr 3** oraz informacje (wyniki) ankiet skierowanych do uczestników projektów o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym, dofinansowywanych w ramach Programu w 2017 roku – **załącznik nr 4**.

„Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”, w 2017 roku był komplementarny z następującymi programami krajowymi:

- a) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020,
- b) Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020,
- c) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- d) Rządowy program wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach - „Bezpieczna +”,
- e) Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

Ministerstwa zaangażowane w realizację Programu (podmioty wiodące i współpracujące), w ramach przekazywanych informacji przekazały dane m.in. o działaniach wynikających z innych programów resortowych lub innych działań o charakterze programowym, które tematycznie wpisują się w obszary działań (cele szczegółowe) programu „Razem bezpieczniej”. Jednakże w celu uniknięcia powielenia treści przedstawianych Radzie Ministrów w odrębnych, rocznych sprawozdaniach resortowych, w niniejszym opracowaniu informacji tych nie uwzględniono (dotyczy również zadań związanych z udziałem w pracach Zespołu ds. Programu). Przykłady:

Ministerstwo Sportu i Turystyki

- „Program Ministra Sportu i Turystyki KIBICE RAZEM dotyczący poprawy organizacji i bezpieczeństwa imprez sportowych w Polsce poprzez budowę struktur dialogu i współpracy ze środowiskiem kibiców na lata 2016 – 2018”,
- „Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019” w zakresie zadania nr 16 „Wzmocnienie przeciwdziałania korupcji w sporcie”,
- Program „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży”,
- „Upowszechnianie sportu powszechnego poprzez cykl imprez sportowych dla wychowanków Zakładów Opiekuńczo Wychowawczych”,
- „Telefon bezpieczeństwa”,
- „Kampania Bezpieczny Stok”,
- Akcja informacyjno – edukacyjna „Bezpieczna woda”,
- Dofinansowanie przez MSiT zadania realizowanego przez Polską Federację Campingu i Caravaningu pn. „Bezpieczny camping”,
- Dofinansowanie przez MSiT zadania realizowanego przez Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze pt. „Przebywamy bezpiecznie nad wodą – kampania informacyjno – edukacyjna”,
- Dofinansowanie przez ministerstwo zadania pn. „ABC bezpiecznego wędrowania - kampania informacyjno-edukacyjna”.

Ministerstwo Edukacji Narodowej

- Rządowy program wspomagania w latach 2015-2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna+”, w tym realizacja zadania pn. „Przeprowadzenie całościowych badań dotyczących funkcjonowania systemu oddziaływań profilaktycznych w Polsce”,

- Organizacja w 2017 r. wypoczynku dzieci i młodzieży organizowanego na podstawie nowych regulacji prawnych, tj. art. 92a-92t i rozdz. 9a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹ oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży²,
- Ogólnopolska Sieć Edukacyjna (OSE)³ - wirtualna, publiczna sieć telekomunikacyjna, oparta na fizycznej infrastrukturze szerokopasmowej (już istniejącej, jak również powstałej w najbliższej przyszłości w wyniku realizacji komercyjnych i dofinansowanych inwestycji, oraz infrastruktury wybudowanej dla celów OSE przez jej operatora),
- Przy współpracy Ośrodkiem Rozwoju Edukacji powstał portal internetowy www.programyrekomendowane.pl, który zawiera m.in. Bazę programów rekomendowanych, ze szczegółowym ich opisem, a także kluczowymi informacjami dotyczącymi skutecznych strategii profilaktycznych oraz teorii naukowej, w oparciu o które należy konstruować program profilaktyczny (evidence based practice) - *Portal www.programyrekomendowane.pl został opracowany, wykonany w ramach zadań statutowych Krajowego Biura i sfinansowany ze środków Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Dodatkowo portal ten jest administrowany i aktualizowany na bieżąco przez to Biuro,*
- Na stronie internetowej MEN: <https://bezpiecznaszkola.men.gov.pl/> podmioty realizujące zadania w ramach rządowego programu Bezpieczna+ udostępniają bezpłatnie wypracowane materiały i produkty.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w 2017 r. realizowało zadania wpisujące się w rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017, w ramach podejmowanych działań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zatwierdzonego Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. W 2017 roku zostały podjęte następujące działania:

- 1) utrzymanie 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) dofinansowanie szkoleń dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- 4) zorganizowano ogólnopolską konferencję pn. „Instytucjonalnie na rzecz przeciwdziałania przemocy” dla przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację działań na rzecz przeciwdziałania przemocy,
- 5) zlecono przeprowadzenie badań dotyczących diagnozy skali zjawiska przemocy pn. „Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia osób doznających przemocy oraz oceny efektywności i skuteczności

¹ Dz. U. z 2016 r., poz. 1943, z późn. zm.

² Dz. U. poz. 452

³ Działanie Ministerstwa Cyfryzacji we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej.

stosowanych form pomocy”,

- 6) od stycznia 2017 r. rozpoczęto realizację nowego działania, tj. uruchomiono Telefon Zaufania, który działa przez 24 godz. na dobę przez 7 dni w tygodniu pod numerem 800-12-00-02, a zatem osoby doznające przemocy, w tym przemocy ze względu na płeć mogą bezpłatnie rozmawiać z konsultantami.

Ministerstwo Sprawiedliwości

- kontynuacja, we współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki programu pn. „Przeciwdziałanie poprzez sport agresji i patologii wśród dzieci i młodzieży”. W 2017 roku została zorganizowana kolejna edycja zajęć edukacyjno-sportowych dedykowanych wychowankom zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich. W grudniu 2017 roku w siedzibie Polskiego Komitetu Olimpijskiego odbył się uroczysty ogólnopolski finał zawodów na ergometrach, w których wyróżniono zwycięskie placówki,
- działania, w ramach procesu resocjalizacji w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich zmierzające do uwrażliwienia młodych ludzi na krzywdę, pokazania prawidłowych wzorców życia w społeczeństwie, wyrobienia pożądanych cech charakteru i skorygowania zachowań nieprawidłowych, które stały się przyczyną umieszczenia nieletnich w placówce.

Ministerstwo Infrastruktury (i Budownictwa)

- Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013 – 2020. Cele programowe - zmniejszenie liczby wypadków, obniżenie o połowę liczby zabitych na polskich drogach, ograniczenie o 40 procent ilości ciężko rannych, walka z nadmierną prędkością oraz poprawa bezpieczeństwa pieszych, rowerzystów i motocyklistów. Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2013 – 2020 jest kompleksowo opracowaną strategią poprawy bezpieczeństwa na polskich drogach w latach 2013 – 2020. Oparty jest na pięciu filarach: bezpieczny człowiek, bezpieczna droga, bezpieczna prędkość, bezpieczny pojazd, ratownictwo medyczne i opieka powypadkowa.

Ministerstwo Zdrowia

1. Działania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - system rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w ramach którego zbierane są sprawdzone narzędzia do pracy z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi - zadanie we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Instytutem Psychiatrii i Neurologii,
 - prowadzenie edukacji w zakresie skutecznych strategii profilaktycznych wśród osób pracujących z młodymi ludźmi oraz decydentów - przedstawicieli samorządów lokalnych. Wysłano materiały edukacyjne dotyczące skutecznych strategii profilaktycznych do wszystkich samorządów lokalnych (liczba odbiorców bezpośrednich - około 1800 osób),

- współorganizacja XVIII Edycji Młodzieżowej Szkoły Liderów - Młodzieżowych Animatorów Programów Profilaktycznych koordynowanej przez Stowarzyszenie Klub Abstynenta POWRÓT z Mikołowa (liczba uczestników - 70 osób),
 - prowadzenie edukacyjnej strony internetowej dla młodzieży „Nie Piję Bo Tak” (www.niebotak.pl),
 - w ramach dofinansowania realizacji zadań ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych np. przygotowano grę edukacyjną na telefony komórkowe z obszaru szkód wynikających z używania alkoholu, uzależnienia, współuzależnienia, czy zrealizowano projekt edukacyjny skierowany do rodziców nastolatków, w ramach, którego rozdyskrebowano do wszystkich Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych pakiety do pracy z rodzicami oraz broszury i ulotki dla rodziców, nt.: zagrożeń wynikających z picia alkoholu przez młodych ludzi, metod ich wspierania, budowania prawidłowych więzi i poprawy komunikacji w rodzinie,
 - realizacja szkoleń dla nowych realizatorów programów rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego do programów takich jak: Program Domowych Detektywów, Środowiskowa Profilaktyka Uzależnień, Wspomaganie rozwoju psychospołecznego dzieci nieśmiałych, Program Nauki Zachowania, Spójrz inaczej, (liczba przeszkolonych nauczycieli i realizatorów - 500 osób),
 - rozpoczęto trzyletni Projekt adaptacji programu profilaktycznego dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym: Good Behaviour Game. Projekt obejmuje przeszkolenie grupy instruktorów, pierwszych grup nauczycieli, ewaluację i przygotowanie polskich materiałów dla realizatorów.
2. Działania realizowane przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii:
- szkolenia przedstawicieli różnych grup zawodowych m.in. takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień, psycholodzy, przedstawiciele wymiaru sprawiedliwości w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych,
 - kontynuacja wsparcia programów wczesnej interwencji, profilaktyki selektywnej i wskazującej, skierowanych głównie do młodych osób zagrożonych narkomanią lub po inicjacji narkotykowej,
 - koordynacja działań zespołu ds. rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego oraz udział w pracach zespołu,
 - opracowanie, sfinansowanie i bieżące administrowanie portalem edukacyjnym www.programyrekomendowane.pl. Oprócz informacji dotyczących funkcjonowania Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego użytkownik ww. serwisu znajdzie również kompendium wiedzy obejmujące zagadnienia związane z opartą na naukowych podstawach profilaktyką zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży,
 - kontynuacja prowadzenia interaktywnej strony internetowej www.dopalaczeinfo.pl,
 - opracowanie programu profilaktyki używania substancji psychoaktywnych przez młodzież z niepełnosprawnością intelektualną, pilotażowa realizacja programu w wybranych placówkach oświatowych. Zadanie zostało sfinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych,

- opracowanie, wydanie i upowszechnianie materiałów edukacyjnych na temat ryzyka używania narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych, w tym m.in. broszury skierowanej do młodzieży pt. „O narkotykach bez przesady”, broszury edukacyjnej skierowanej do młodzieży w wieku 13-16 lat pt. „Narkotyki – ryzykowna droga”, broszury dla rodziców i nauczycieli „Informator dla rodziców, nauczycieli i pedagogów - nowe narkotyki – dopalacze”, filmów edukacyjnych,
- wsparcie finansowe kolejnej edycji Młodzieżowej Szkoły Liderów, Młodzieżowych Animatorów Programów Profilaktycznych w Mikołowie – Rówieśnicza edukacja zdrowotna (propagowanie postaw trzeźwościowych, w tym abstynenckich w środowisku młodzieżowym),
- upowszechnianie programów profilaktycznych dobrej jakości, w tym programów rekomendowanych poprzez szkolenia dla realizatorów: programu wczesnej interwencji „FreD goes net Programu Wzmacniania Rodziny, Programu Domowych Detektywów, Programu Fantastyczne Możliwości, Programu Laboratorium Wiedzy Pozytywnej, programu Spójrz inaczej i Szkoły dla Rodziców i Wychowawców. Szkolenia zostały sfinansowane z budżetu Krajowego Biura oraz środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych,
- kontynuacja wsparcia (szkolenia i realizacja) programu „CANDIS”, krótkoterminowego, modułowego programu terapii dla osób uzależnionych od marihuany lub innych przetworów konopi,
- kontynuacja wsparcia programów ukierunkowanych na ograniczanie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem środków odurzających okazjonalnie oraz przez osoby uzależnione.

II. Koordynacja Programu

Posiedzenia Międzyresortowego Zespołu ds. Programu

Międzyresortowy Zespół ds. Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” monitorował jego realizację na poziomie centralnym, podejmował decyzje dotyczące przeznaczenia środków finansowych na realizację Programu - podział rezerwy celowej zabezpieczonej na realizację Programu w budżecie państwa i przedkładał rekomendacje Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W celu podziału rezerwy celowej w 2017 roku w wysokości 5.000.000 zł, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zwrócił się do Wojewodów o przedstawienie projektów, których realizacja przez podmioty pozarządowe oraz jednostki samorządu terytorialnego powinna efektywnie wesprzeć działania administracji rządowej w ramach Programu.

Zespół, działający przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji, dokonał analizy i oceny przedłożonych przez Wojewodów projektów (w ramach Zespołu powołane zostały grupy ekspertów, adekwatnie do celów szczegółowych Programu).

Podczas posiedzenia Zespołu :

- omówiono listę rankingową projektów do dofinansowania w 2017 r. oraz wyniki prac grup eksperckich,
- omówiono propozycje podziału rezerwy celowej 5.000.000 zł zabezpieczonej na realizację programu „Razem bezpieczniejsz” w 2017 r.,
- przeprowadzono głosowanie nad podziałem rezerwy celowej i przyjęciem ostatecznej listy rankingowej projektów do dofinansowania w 2017 r. (w poszczególnych celach),
- omówiono harmonogram działań w ramach programu „Razem bezpieczniejsz” w roku 2017.

Podczas posiedzenia Zespołu jego członkowie przyjęli propozycję zarekomendowania Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji podziału rezerwy celowej w kwocie 5.000.000 zł zabezpieczonej w budżecie państwa w 2017 roku na realizację „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”.

Zgodnie ww. Zarządzeniem zadaniem grup roboczych była ocena projektów oraz dokonanie podziału środków finansowych zabezpieczonych w budżecie państwa w 2017 roku na realizację programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” w trzech celach szczegółowych:

I. Cel szczegółowy nr 1. *Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem*

tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa – łączna kwota dofinansowania - 2.500.000 zł

– maks. 6 projektów z każdego województwa w tym:

- 1) 4 projekty na cel szczegółowy główny nr 1 - łączna kwota dofinansowania - 400 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 100 000 zł,
- 2) 1 projekt na cel priorytetowy 1a - Realizacja programu „Dzielnicowy bliżej nas” - współpraca terenowych społeczności lokalnych z dzielnicowym – łączna kwota dofinansowania 400 000 zł / maks. kwota na 1 projekt 50 000 zł,
- 3) 1 mikroprojekt – łączna kwota dofinansowania 100 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 25 000 zł oraz projekty na cel obligatoryjny 1b - Modernizacja przejść dla pieszych na drogach gminnych w celu poprawy infrastruktury bezpieczeństwa w ruchu drogowym (na przejściach dla pieszych/ w okolicach przejść dla pieszych) – łączna kwota dofinansowania 1.600.000 zł/ maks. kwota na województwo 100.000 zł.

II. Cel szczegółowy nr 2. *Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży – łączna kwota dofinansowania - 1.500.000 zł*

– maks. 5 projektów z każdego województwa w tym:

- 1) 2 projekty na cel szczegółowy główny nr 2 - łączna kwota dofinansowania - 900 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 100 000 zł,

- 2) 1 projekt na cel priorytetowy 2a – Przeciwdziałanie internetowemu hejtowi i mowie nienawiści w szkołach / wśród dzieci i młodzieży - 300 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 100 000 zł,
- 3) 1 projekt na cel priorytetowy 2b - zapobieganie i walka z „dopalaczami” – 200 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 100 000 zł,
- 4) 1 mikroprojekt- 100 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 25 000 zł.

III. Cel szczegółowy nr 3. *Edukacja dla bezpieczeństwa* - 1.000.000 zł

– maks. 4 projekty z każdego województwa w tym:

- 1) 2 projekty na cel szczegółowy główny nr 3 - łączna kwota dofinansowania - 700 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 100 000 zł,
- 2) 1 na cel dodatkowy – wsparcie działań w zakresie edukacji osób starszych – seniorów - 200 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 100 000 zł,
- 3) 1 mikroprojekt- 100 000 zł/ maks. kwota na 1 projekt 25 000 zł.

W ramach celu szczegółowego nr 1b – na projekty z zakresu modernizacji przejść dla pieszych/w okolicach przejść dla pieszych – wyodrębniona została kwota 1.600.000 zł. Każde województwo obligatoryjnie przekazało projekt/y na łączną kwotę maks. 100.000 zł (na jedno województwo). 25.000 zł – to maks. dofinansowanie dla 1 projektu mikro (mikroprojekt - projekt lokalny o zasięgu „mikro”, tj. dla społeczności do 10.000 odbiorców/mieszkańców), 50.000 zł – maks. dofinansowanie dla 1 projektu dot. dzielnicowego, 100.000 zł – maks. dofinansowanie dla projektów dotyczących pozostałych celów.

W 2017 liczba projektów przekazywana przez urzędy wojewódzkie do MSWiA ustalona została na 15 projektów ze wszystkich celów szczegółowych, oraz maksymalna kwota dofinansowania projektów ustalona została na 100.000 zł na projekt z wyjątkami omówionymi powyżej. Projekty oceniali eksperci wskazani przez członków Zespołu ds. „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”.

Do MSWiA w 2017 roku wpłynęło w sumie **231** projektów. Zarekomendowano do dofinansowania **99** projektów na łączną kwotę **4 999 962, 52 zł**.

I. Cel szczegółowy nr 1. *Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa*

W celu szczegółowym nr I rekomendowanych do dofinansowania było 51 projektów na łączną kwotę **2.496.145,76 zł** ze wszystkich województw.

- 7 projektów na cel szczegółowy główny nr 1 - łączna kwota dofinansowania – **573.276 zł**,
- 9 projektów na cel priorytetowy 1a - Realizacja programu „Dzielnicowy bliżej nas” – łączna kwota dofinansowania **382.318,80 zł**,
- 4 mikroprojekty – łączna kwota dofinansowania **98.000 zł**,
- 31 projektów na cel obligatoryjny 1b - Modernizacja przejść dla pieszych na drogach gminnych w celu poprawy infrastruktury bezpieczeństwa w ruchu drogowym (na przejściach dla pieszych/ w okolicach przejść dla pieszych) – łączna kwota dofinansowania **1.442.550,76 zł**.

II. Cel szczegółowy nr 2. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży

W celu szczegółowym nr II rekomendowanych do dofinansowania jest 26 projektów na łączną kwotę **1.484.387,76 zł** z następujących województw: dolnośląskiego, lubelskiego, lubuskiego łódzkiego, podlaskiego, małopolskiego, pomorskiego, mazowieckiego, wielkopolskiego, opolskiego, warmińsko-mazurskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, zachodniopomorskiego.

- 12 projektów na cel szczegółowy główny nr 2 - łączna kwota dofinansowania – **941.820 zł**,
- 4 projekty na cel priorytetowy 2a – Przeciwdziałanie internetowemu hejtowi i mowie nienawiści w szkołach / wśród dzieci i młodzieży-- łączna kwota dofinansowania - **272.040 zł**,
- 4 projekty na cel priorytetowy 2b - zapobieganie i walka z „dopalaczami” – łączna kwota dofinansowania - **175.479,76 zł**,
- 6 mikroprojektów- - łączna kwota dofinansowania - **95.048 zł**.

III. Cel szczegółowy nr 3. Edukacja dla bezpieczeństwa

W celu szczegółowym nr III rekomendowanych do dofinansowania jest 22 projekty na łączną kwotę **1.019.429 zł** z następujących województw: śląskiego, małopolskiego, podkarpackiego, łódzkiego, kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego, mazowieckiego, świętokrzyskiego, zachodniopomorskiego.

- 11 projektów na cel szczegółowy główny nr 3 - łączna kwota dofinansowania – **663.732 zł**,
- 3 projekty na cel dodatkowy – wsparcie działań w zakresie edukacji osób starszych – seniorów - łączna kwota dofinansowania - **237.719 zł**,
- 8 mikroprojektów- łączna kwota dofinansowania – **117.978 zł**.

Po raz pierwszy w 2017 roku Program objął **modernizację przejść dla pieszych**. W 2017 roku dofinansowanie na ten cel otrzymało 31 projektów. Przeznaczono na ten cel 1.500.000 zł i do końca roku zmodernizowanych zostało w sumie 165 przejść. Przykłady:

- W Poławcu, woj. świętokrzyskie, w ramach zwiększenia bezpieczeństwa pieszych poruszających się po drogach gminnych Miasta i Gminy Poławiec zamontowane zostały progi spowalniające z kostki betonowej, które pełnią funkcję „wyniesionych przejść dla pieszych”.
- Wysokie Mazowieckie, woj. podlaskie - wykonanie aktywnego przejścia dla pieszych z czujnikami ruchu, aktywnymi punktowymi elementami odblaskowymi oraz czerwonym napisem „Szkoła” informującym kierowców o zbliżaniu się do obiektów szkolnych.
- W Ciechanowie, woj. mazowieckie - zamontowanie 100 szt. aktywnych punktowych elementów odblaskowych typu LED przy 14 przejściach dla pieszych zlokalizowanych na drogach gminnych miasta Ciechanowa oraz wykonanie oznakowania poziomego przejść dla pieszych „Patrz w lewo patrz w prawo”.
- Projekt Gminy Ruciane-Nida, woj. warmińsko-mazurskie - poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych przez ul. Gałczyńskiego pomiędzy skrzyżowaniami z ul. Kwitową i ul. Leśną. Przejście to jest głównym dojściem do Szkoły Podstawowej nr 1 w Rucianem-Nidzie oraz Zespołu Szkół Podstawowych im. A. Osieckiej w Rucianem-Nidzie. Projekt zrealizowany poprzez wykonanie

oznakowania poziomego, antypoślizgowych pasów hamowania, instalację inteligentnego systemu aktywnego, którego funkcją jest informowanie kierowców o osobach znajdujących się w obszarze przejścia dla pieszych.

- W Starachowicach, woj. świętokrzyskie - modernizacja 2 przejść dla pieszych ulokowanych na drogach gminnych o dużym natężeniu ruchu. Przejścia zmodernizowane zostały w technologii inteligentnych przejść aktywnych wyposażonych w znaki D-6 z pulsacyjnym światłem LED, własnym ogniwem fotowoltaicznym, akumulatorem oraz fotokomórką na podczerwień.
- W Człopie, woj. zachodniopomorskie, projekt zakładał zakup i montaż urządzeń oświetlających na przejściach dla pieszych na obszarze gminy oraz przeprowadzenie kampanii informacyjno - szkoleniowej dla mieszkańców i młodzieży szkolnej, dotyczących bezpiecznego poruszania się po drogach oraz w miejscach publicznych.
- W Dzierżonowie, woj. dolnośląskie - wykonano oznakowanie poziome oraz oświetlenie oprawami kierunkowymi przejść. Dodatkowo, w celu poprawy bezpieczeństwa pieszych zamontowano sygnalizatory ostrzegawcze dedykowane przejść dla pieszych - błyskających bursztynowo modułów LED (po jednym z każdej strony), doskonale widocznych.
- W Głogowie, woj. dolnośląskie, w ramach projektu realizator wykonał oświetlenie przejścia dla pieszych wraz z montażem urządzenia ostrzegającego „przejście dla pieszych” przy ul. Głowackiego. Zakres działań objął zamontowanie latarni - doświetlaczy, które poprawiły warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszego. Doboru urządzeń oświetleniowych dokonano na podstawie obliczeń fotometrycznych. Instalacja oświetlenia poprawiła bezpieczeństwo pieszych, zwłaszcza dzieci i osób starszych-korzystających z usług Domu Dziennego Pobytu (DDP) w Głogowie (195 m od przejścia). Oprócz DDP (195 m od przejścia) w obszarze oddziaływania znajduje się duży osiedlowy plac zabaw (9 m od przejścia), największe targowisko śródmiejskie- popularnie zwane Zielonym Rynkiem (170 m od przejścia), Hotel Interferie (200 m od przejścia), biblioteka publiczna (125 m od przejścia), szkoła muzyczna (190 m od przejścia) czy Gimnazjum nr 1 (290 m od przejścia).
- W Namysłowie, woj. opolskie, projekt zakładał modernizację 6 przejść dla pieszych przy 7 placówkach oświatowych na terenie miasta, poprzez: wykonanie progów zwalniających płytowych z przejściami dla pieszych, montaż aktywnego oznakowania przejść dla pieszych w postaci pionowych znaków drogowych oraz aktywnych znaków informacyjnych diodowych LED II generacji, montaż barier wygrodzeniowych typu A, demontaż sodowych opraw oświetleniowych oraz montaż opraw oświetleniowych typu LED.
- W Gminie Jastrzębia, woj. Mazowieckie, wykonano oznakowanie drogowe z radarem pomiaru prędkości i napisem „Zwolnij” w celu ostrzeżenia kierowców przed zbliżaniem się do obiektów szkolnych i przedszkolnych.

„Wizytówki” projektów dofinansowanych w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” zostały zamieszczone na stronie internetowej Programu, tj.,

<http://razembezpieczniej.mswia.gov.pl/rb/wizytowki-projekto/4091,Wizytowki-projektow.html>

III. Działania o charakterze centralnym realizowane w ramach Programu w 2017 roku

„Młody Bohater”

Akcja „Młody bohater to nowa inicjatywa Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, która służy nagradzaniu i promowaniu godnych naśladowania postaw wśród dzieci i młodzieży.

Nagroda „Młody Bohater” jest wręczana dzieciom, które ocaliły, bądź aktywnie przyczyniły się do ocalenia życia innych osób. Niezależnie od tego, czy udzieliły one pomocy osobie nieprzytomnej, wezwały służby ratunkowe, czy po prostu zaalarmowały o niebezpieczeństwie, ich dzielność i opanowanie zasługują na nagrodę.

Każdy laureat nagrody otrzymuje unikalny, numerowany medal i zostaje wpisany do rejestru młodych bohaterów na stronie internetowej MSWiA, gdzie będzie można poznać jego historię. Do końca I kwartału 2018 roku 83 młodych ludzi z całej Polski uzyskało zaszczytne miano „Młodego Bohatera”.

„Czad i Ogień. Obudź czujność”

Czad i Ogień. Obudź Czujność” to kampania społeczna zainaugurowana przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji 25.10.2016 r. Celem inicjatywy jest wzmocnienie świadomości społecznej o przyczynach i skutkach powstawania pożarów oraz zatruciu tlenkiem węgla. Elementami kampanii są:

- emisje: spotu radiowego, audycji z ekspertami PSP i konkursów dla słuchaczy,
- konkursy dla młodzieży na spot filmowy,
- materiały edukacyjne,
- konkursy w mediach społecznościowych.

Akcja ‘2017 to druga edycja kampanii społecznej MSWiA „Czad i ogień. Obudź czujność!”.

Podczas spotkania – inauguracji w Szkole Podstawowej w Raszynie zaprezentowany został specjalny spot, przygotowany przez MSWiA, który w prostych słowach obrazował problem.

W ramach kampanii MSWiA słuchacze stacji radiowych, poprzez wzięcie udziału w konkursach organizowanych na antenach rozgłośni, mogli wygrać czujniki czadu i dymu. Konkursy przeprowadzane były też na facebookowym profilu MSWiA. Łącznie do wygrania było 500 czujników.

Uczniowie szkoły w Raszynie otrzymali też odbłaski i gry planszowe „Zostań policjantem” oraz „Zostań strażakiem”.

„Dzielnicowy bliżej nas”

„Dzielnicowy bliżej nas” to jeden z podstawowych programów realizowany w celu zbudowania zaufania pomiędzy służbami a obywatelami.

Głównym założeniem programu jest ułatwienie kontaktu dzielnicowego z mieszkańcami. Do tej pory tak zwani „funkcjonariusze pierwszego kontaktu” często musieli wykonywać zadania policjantów służby prewencyjnej, przez co nie mieli czasu na to, aby zainteresować się sprawami mieszkańców. Program to pierwsza tak kompleksowa zmiana w podejściu do służby dzielnicowych.

Kierunki zmian w służbie dzielnicowych dotyczą obszarów: kadrowego, szkoleniowego, komunikacji społecznej, organizacji służby oraz modernizacyjnego. Program został zainaugurowany w czerwcu 2016 roku.

„Kręci mnie bezpieczeństwo w ...wakacje ‘2017”

W związku z wystąpieniem z czerwca 2017 r. Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do wojewodów, przygotowywana została zbiorcza informacja nt. działań podejmowanych w 2017 r. w celu zapewnienia bezpiecznego wypoczynku w okresie wakacyjnym w 2017 roku przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, jednostki samorządu terytorialnego, a także administrację zespoloną w województwie. Przeprowadzane w okresie letniego wypoczynku działania profilaktyczno – prewencyjne, podejmowane były na szczeblu wojewódzkim przez: urzędy wojewódzkie, komendy wojewódzkie / Stołeczną Policji, Państwową Straż Pożarną, Straż Graniczną, terenowe organy administracji rządowej oraz organizacje pozarządowe. Działania pn. **„Kręci mnie bezpieczeństwo w...wakacje ‘2017”** zintegrowane były z rządowym programem ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań *„Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiak na lata 2016 i 2017*, którego realizację koordynowało MSWiA. Podjęcie stosownych inicjatyw zalecane było jeszcze przed zakończeniem roku szkolnego, ze wskazaniem na zagrożenia dot. bezpieczeństwa wypoczynku nad wodą, wypadków z udziałem niechronionych uczestników ruchu drogowego, używania alkoholu i narkotyków (w tym tzw. „dopalaczy”) oraz innych niepożądanych zdarzeń z udziałem młodych ludzi.

Na szczeblu wojewódzkim działania te polegały głównie na:

- kontroli stanu technicznego autobusów, autokarów oraz pojazdów przewożących dzieci i młodzież,
- kontroli trzeźwości, stanu psychofizycznego, uprawnień, kwalifikacji itp. zawodowych kierowców wykonujących przewozy wakacyjne,
- zapewnieniu bezpieczeństwa na głównych ciągach komunikacyjnych i drogach dojazdowych do miejsc wypoczynku i miejsc atrakcyjnych turystycznie,
- zapewnieniu bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej i samochodowej, na dworcach, stacjach kolejowych, autobusowych oraz na szlakach komunikacyjnych, w szczególności pod kątem przeciwdziałania zjawisku narkomanii i alkoholizmu zwłaszcza małoletnich, pedofilii, a także przestępstw tj.: rozbój i kradzież,
- monitoringu odpowiedniego oznakowania akwenów oraz kontroli kąpielisk, placów i miejsc do zabawy znajdujących się w ich pobliżu, a także monitoringu tzw. „dzikich kąpielisk”,
- kontroli zabezpieczeń przeciwpożarowych w bazach wypoczynkowych, w szczególności w miejscach pobytu dzieci i młodzieży,
- kontroli miejsc wypoczynku pod względem stanu technicznego i sanitarnego,
- wzmożonej kontroli rejonów przygranicznych i przejść granicznych w zakresie przestrzegania prawa oraz pod kątem zakazu sprzedaży małoletnim alkoholu i wyrobów tytoniowych,
- kontroli miejsc gromadzenia się nieletnich pod kątem zagrożenia narkomanią, alkoholizmem lub innymi patologiami,
- wzmożonych patrolach i interwencjach służb mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z przestępczością pospolitą (zakłócenie porządku publicznego, wybryki grup młodzieżowych, wandalizm, agresja słowna),
- przeprowadzeniu kontroli placówek, miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży, placów zabaw, boisk, miejsc masowej rozrywki, obiektów użyteczności publicznej itp.,

- kontrolowaniu miejsc sprzedaży alkoholu pod kątem ujawniania i eliminowania zjawiska sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom niepełnoletnim,
- kontrolowaniu miejsc zagrożonych zjawiskiem prostytucji lub seksualnego wykorzystywania osób małoletnich (parki, dworce PKS i PKP, tereny przydrożne),
- organizacji sezonowych posterunków Policji,
- organizowaniu pogadanek, spotkań, konkursów, prelekcji na temat bezpieczeństwa zarówno przed wakacjami i w trakcie wakacji,
- prowadzeniu akcji informacyjno – promocyjnych w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wakacji w lokalnych mediach.

Głównym celem akcji MSWiA było zwrócenie uwagi młodych ludzi na kwestie związane z bezpieczeństwem. W ramach inicjatywy funkcjonariusze służb nadzorowanych MSWiA spotykali się z młodzieżą i przypominali o podstawowych zasadach bezpieczeństwa podczas m.in. jazdy na rowerze, wypoczynku nad wodą, czy górskich wycieczek. Duża uwaga została poświęcona także odpowiedzialnemu korzystaniu z Internetu. Informacje o wszystkich inicjatywach organizowanych w ramach akcji „Kręci mnie bezpieczeństwo” były zamieszczane na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz na portalach społecznościowych.

Pikniki, pokazy sprzętu i wyposażenia, spotkania profilaktyczne z uczniami i młodzieżą, zajęcia w miasteczkach ruchu drogowego - to tylko niektóre z atrakcji dla dzieci i młodzieży podczas realizacji kampanii MSWiA „Kręci mnie bezpieczeństwo”.

Akcja informacyjno-edukacyjna „Kręci mnie bezpieczeństwo...nad wodą” poświęcona była bezpieczeństwu osób przebywających w wodzie lub nad wodą. Bezpośrednimi adresatami projektu były dzieci, młodzież i osoby dorosłe, adresatami pośrednimi – zarządzający wyznaczonymi obszarami wodnymi, w szczególności kąpieliskami, a także podmioty prowadzące działalność w zakresie rekreacji wodnej i wypoczynku (m.in. wypożyczalnie sprzętu wodnego, ośrodki wypoczynkowe, itp.).

Głównym celem akcji było propagowanie właściwego zachowania na akwenach, w tym zasad bezpiecznej kąpieli, bezpiecznego żeglowania oraz uprawiania sportów wodnych, a w efekcie ograniczenie wypadków tonięć. Projekt realizowany był na terenie całego kraju od czerwca do września 2017 r.

Na potrzeby projektu opracowane zostały materiały edukacyjno-informacyjne, m.in.: informatory oraz naklejki. W ramach akcji został również ogłoszony konkurs filmowy - Filmowy przeWODNIK promujący bezpieczne przebywanie w wodzie lub nad wodą.

Akcja została objęta patronatem honorowym Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wpisana do Harmonogramu działań na rok 2017 w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”.

<https://www.mswia.gov.pl/pl/aktualnosci/16033,Ruszyla-kampania-MSWiA-Kreci-mnie-bezpieczenstwo.html?search=15797036>

<https://www.mswia.gov.pl/pl/aktualnosci/kreci-m/16031,Kreci-mnie-bezpieczenstwo-mapa.html?search=15797036>

Bieżące informacje na temat działań i inicjatyw lokalnych podejmowanych w 2017 r. podczas wakacji⁴ przez komendy wojewódzkie/Stołeczną Policję oraz urzędy wojewódzkie zamieszczone zostały na stronie internetowej programu „Razem bezpieczniejsze”:

Natomiast zbiorcza informacja na temat działań i inicjatyw lokalnych podejmowanych w 2017 r. podczas wakacji została opracowana i zamieszczona na stronie internetowej pod adresem:

<https://razembezpieczniejsze.mswia.gov.pl/rb/sprawozdania-i-raporty/kreci-mnie-bezpieczenst/4033,Podsumowanie-dzialan-profilaktyczno-prewencyjnych-pn-quotKreci-mnie-bezpieczenst.html>

Turnieje bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) dla dzieci i młodzieży

Komenda Główna Policji wraz z Polskim Związkiem Motorowym, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Infrastruktury (i Budownictwa) oraz Krajową Radą BRD, przy współpracy Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego, jest organizatorem Turniejów promujących bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. W ramach Porozumienia o współpracy z PZMot., MSWiA, Ministerstwem Infrastruktury i Komendą Główną Policji MSWiA uczestniczyło w realizacji turniejów:

- ✓ Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów;
- ✓ Ogólnopolskiego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych
oraz
- ✓ Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno – Wychowawczych,

poprzez finansowe (rzeczowe) i organizacyjne wsparcie tych działań (w ramach programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniejsze” fundowane były nagrody główne dla zwycięzców turniejów z budżetu MSWiA przeznaczonej na realizację programu „Razem bezpieczniejsze”).

Turnieje mają charakter edukacyjny i przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego. Ich podstawowym założeniem organizacyjnym jest wieloetapowość - obejmują szerokie rzesze dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dzięki swojemu zasięgowi i opracowanej przez specjalistów Komendy Głównej Policji formie, stanowią one rodzaj programu edukacyjnego, przygotowującego dzieci i młodzież do bezpiecznego, odpowiedzialnego uczestnictwa w ruchu drogowym. Pierwszym etapem turniejów są eliminacje na szczeblu gminy, następnym eliminacje powiatowe i wojewódzkie, każda edycja kończy się finałem ogólnopolskim, do których docierają uczestnicy wyróżnieni w eliminacjach niższego szczebla. Dzięki turniejom najmłodsi uczestnicy ruchu drogowego chętniej zapoznają się z problematyką związaną z przepisami prawa o ruchu drogowym, a także udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej i innymi zagadnieniami dotyczącymi bezpiecznego i kulturalnego poruszania się po drogach.

⁴ w lipcu i sierpniu 2017 r. Wydział Promocji Bezpieczeństwa Publicznego DKS MSWiA zebrał i umieścił na stronie internetowej programu „Razem bezpieczniejsze” informacje nt. podjętych inicjatyw lokalnych, których *linki – odnośniki* zostały zebrane w postaci miesięcznych zestawień (*lipiec/sierpień 2017 r.*)

Turniej Motoryzacyjny, skierowany do młodzieży szkół średnich, ukierunkowany jest na podwyższanie umiejętności technicznych kierowania pojazdem, zwiększenie świadomości o istniejących zagrożeniach wśród uczestników ruchu drogowego, a także kształtowanie właściwego zachowania na drogach publicznych. Uczestnicy Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla Uczniów Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych rozgrywają podobne konkurencje jak w Turnieju BRD, a ważnym zagadnieniem jest ich integracja ze społeczeństwem.

Na podstawie podpisanego w 2016 roku „Porozumienia o współpracy w zakresie organizowania i przeprowadzania edukacyjnych turniejów bezpieczeństwa w ruchu drogowym” podpisanego przez Ministra spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Infrastruktury i Budownictwa, Ministra Edukacji Narodowej, Komendanta Głównego Policji oraz Prezesa Polskiego Związku Motorowego strony zobowiązały się do wsparcia organizacji Turniejów bezpieczeństwa ruchu drogowego (BRD) dla dzieci i młodzieży w 2017 roku. Współpraca MSWiA w ramach organizacji i przeprowadzenia turniejów polegała na ufundowaniu nagród dla laureatów.

W roku 2017 kwota za ufundowane przez MSWiA nagrody wyniosła **7.235 zł**.

Wytyczne zawarte w Porozumieniu obejmują m. in. :

- podniesienie poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego oraz przygotowanie ich do bezpiecznego i odpowiedzialnego uczestnictwa w ruchu drogowym;
- kształtowanie prawidłowych postaw w ruchu drogowym;
- zwiększenie świadomości o istnieniu zagrożeń w ruchu drogowym.

Pierwszym etapem turniejów są eliminacje na szczeblu gminy, następnym eliminacje powiatowe i wojewódzkie, każda edycja kończy się finałem ogólnopolskim, do którego docierają uczestnicy wyłonieni w eliminacjach niższego szczebla. Dzięki turniejom najmłodszy uczestnicy ruchu drogowego chętniej zapoznają się z problematyką związaną z przepisami prawa o ruchu drogowym, a także udzielaniem pierwszej pomocy przedmedycznej i innymi zagadnieniami dotyczącymi bezpiecznego i kulturalnego poruszania się po drogach.

Turniej Motoryzacyjny, skierowany do młodzieży szkół średnich, ukierunkowany jest na podwyższanie umiejętności technicznych kierowania pojazdem, zwiększenie świadomości o istniejących zagrożeniach wśród uczestników ruchu drogowego, a także kształtowanie właściwego zachowania na drogach publicznych.

Uczestnicy Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół specjalnych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych rozgrywają podobne konkurencje jak w *Turnieju BRD*, a ważnym zagadnieniem jest ich integracja ze społeczeństwem.

V. Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej Dzieci z Domów Dziecka

Głównymi celami organizacji Mistrzostw jest:

- uaktywnienie dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do uczestnictwa w imprezach sportowych, stanowiących kontynuację celów i zadań wychowania fizycznego i zdrowotnego,
- promowanie wśród osób najmłodszych z rodzin zagrożonych patologią społeczną sportu oraz jego zalet,

- kształtowanie, poszerzanie zdolności komunikacji społecznej oraz rozwijanie umiejętności współdziałania z rówieśnikami, co w znacznym stopniu wpływa na rozwój i możliwości sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie młodzieży.

Organizatorem turnieju było Stowarzyszenie „Nadzieja na Mundial”. Współorganizatorzy: Urząd m. st. Warszawy, Stowarzyszenie Vita Activa i Stowarzyszenie Akademia Wilanowska. Patronat honorowy: UEFA, Minister Sportu i Turystyki, Polski Związek Piłki Nożnej. Główni Partnerzy Mistrzostw: „Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” - MSWiA, Zina, Instytut Monitorowania Mediów, Legia, MZA. Ambasadory Dobrej Woli: Włodzimierz Szaranowicz, Dariusz Dziekanowski, Grzegorz Krychowiak.

16 lipca 2017 r. na warszawskim Stadionie Miejskim Legii Warszawa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego przy ul. Łazienkowskiej 3 odbyły się V Mistrzostwa Świata Dzieci z Domów Dziecka w Piłce Nożnej. Najlepsi spośród 22 drużyn z całego świata okazali się Hiszpanie, wicemistrzami zostali Rosjanie, a Polacy, po zaciętym meczu z Holandią, wywalczyli brąz.

W ubiegłorocznych rozgrywkach blisko 220 zawodników i zawodniczek z domów dziecka całego świata rozegrało 57 meczy i strzeliło 523 bramek (495 w fazie grupowej, 28 w fazie pucharowej). Na murawę wybiegli zawodnicy z: Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji, Estonii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Japonii, Jordanii, Litwy, Macedonii, Niemiec, Palestyny, Rosji, Serbii, Słowenii, Tajlandii, Ukrainy, Węgier i Wietnamu oraz Polski. W biało-czerwonych barwach wystąpiła reprezentacja wybrana spośród najlepszych zawodników VIII Mistrzostw Polski, które odbyły się w kwietniu 2017 roku w Warszawie.

Mistrzostwa Świata Dzieci z Domów Dziecka to wydarzenie dla wszystkich fanów piłki nożnej. Na tych, którzy przybyli na stadion Legii, czekały dodatkowe atrakcje. Kibice dorosłej piłki nożnej mieli okazję spotkać się z piłkarskimi sławami. Gośćmi Mistrzostw byli: Rui Barros (Juventus F.C.) Siergiej Alejnikow (Juventus F.C.), John Collins (Celtik), Paolo Futre (A.C. Milan), Frank Verlaat (Ajax Amsterdam). Odbył się również pokazowy Mecz Gwiazd: *Telewizja kontra Internet*.

W roli jokerów wspierających obie drużyny wystąpiły piłkarskie gwiazdy: Dariusz Dziekanowski, Jacek Krzynówek, Tomasz Kłos i Radosław Gilewicz, Paolo Futre, John Collins, Rui Barros, Frank Verlaat, Siergiej Alejnikow.

MSWiA w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” od 2011 roku współpracuje ze Stowarzyszeniem podczas organizacji Mistrzostw Polski i Europy/Świata fundując nagrody dla najlepszych zawodników i zwycięskich drużyn.

VI. edycja programu profilaktyczno-prewencyjnego „Sztuka Wyboru”

Ideą projektu jest zwrócenie uwagi młodzieży na różnorakie problemy i zagrożenia czyhające na młodych ludzi, a będące wielokrotnie podłożem przestępstw. Nowatorskim rozwiązaniem, zaproponowanym w tym projekcie jest porzucenie sztywnych, nieinteresujących młodzieży form przekazu i promowanie działań, które angażują równocześnie obie strony, tj. młodzież oraz ich opiekunów.

Cele główne (prewencyjne):

- wzrost świadomości uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w zakresie bezpośrednich następstw i negatywnych skutków popełnianych przez nich czynów karalnych oraz przejawiania innych zachowań ryzykownych, a także ich destrukcyjnego wpływu na poczucie bezpieczeństwa członków społeczności,
- wzrost świadomości nauczycieli w zakresie możliwości rozwiązywania sytuacji kryzysowych, spowodowanych zachowaniami uczniów używających środki odurzające i popełniających czyny zabronione.

Cele pośrednie (projektowe):

- wskazanie uczniom gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych neutralnych sposobów rozwiązywania konfliktów w grupie rówieśniczej, w domu rodzinnym, szkole etc., które to konflikty są bardzo często podłożem czynów karalnych,
- wskazanie nauczycielom sposobów rozwiązywania sytuacji kryzysowych w szkole, w oparciu o unormowania prawne i utrzymywanie współpracy z Policją,
- wykorzystanie potencjału, energii tkwiącej w młodych ludziach do działań przynoszących ogólny pożytek,
- wykorzystanie posiadanych przez młodzież umiejętności technicznych, jej znajomości nowoczesnych technologii w dobrym, pożytecznym społecznie celu.

16 listopada 2017r. był kulminacyjnym punktem VI edycji programu edukacyjno-alternatywnego SZTUKA WYBORU, którego odsłona nosiła nazwę „Kamera! Akcja Reakcja!”.

W bydgoskim Multikinie odbyła się uroczysta gala finałowa projektu realizowanego przez kujawsko-pomorską policję we współpracy z Urzędem Marszałkowskim oraz fundacją Tumult – organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Camerimage 2017.

Projekt jest częścią rządowego „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka”. Program „sztuka Wyboru” uzyskał patronat m.in. Komendanta Głównego Policji oraz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej. Wydarzenie było ukoronowaniem przedsięwzięcia, które rozpoczęło się ogłoszeniem konkursu w pierwszej połowie 2017 roku. W czerwcu odbyły się dwie tury weekendowych warsztatów, w trakcie których młodzież i ich wychowawcy z całego województwa kujawsko-pomorskiego (ok. 70) poznawała tajniki tworzenia form filmowych pod kierunkiem profesjonalistów: operatorów, montażystów i reżyserów, współpracujących z Fundacją Tumult. Ponieważ nieodłącznym elementem projektów filmowych był konspekt lekcyjny, o aspekt profilaktyczny oraz metodyczny projektu zadbał partner projektu: Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli (CEN).

Na galę w Multikinie przybyli bohaterowie całego przedsięwzięcia, czyli uczniowie placówek oświatowych z całego województwa w towarzystwie swoich wychowawców. Obecni byli także wykładowcy warsztatów z poprzednich edycji projektu: operatorzy Feliks Novikov i Artur Reinhardt. Wśród gości nie zabrakło również osobowości ze świata filmu. Swoją obecnością zaszczytili: John Carroll Lynch - amerykański aktor i reżyser, znany z filmów „Wyspa tajemnic”, „Gran Torino” czy „Fargo”, Steven Okazaki - zdobywca Oscara za film dokumentalny „Days of Waiting”, trzykrotnie nominowany do Oscara, laureat Nagrody Camerimage za Wybitne Osiągnięcia w Kinie Dokumentalnym, który osobiście wręczył Nagrodę Publiczności za rok 2016 uczniom z X Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół nr 10 w Toruniu.

W trakcie gali uczestnicy poznali wszystkich laureatów brązowej, srebrnej oraz złotej kamery, a także trzech wyróżnień. Zwycięzcami zostali uczniowie z I Liceum Ogólnokształcącego im. Floriana Ceynowy w Świeciu za film „Miraż”. Srebrna Kamera za film „Przed samym sobą” trafiła do zwycięzcy ze Szkoły Podstawowej w Lubiczu Górnym, zaś Brązową Kamerę za film „@gnieszka” - z Liceum Ogólnokształcącego nr 1 w Bydgoszczy, Nagroda Publiczności za 2017 rok za film „Frajer” - do Zespołu Szkół Handlowych w Bydgoszczy, zaś za rok 2016 – do X Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół nr 10 w Toruniu. Wyróżnienia otrzymały następujące placówki:

- Liceum Ogólnokształcące im. St. Staszica w Ciechocinku za film „Zmiany”,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Więcborku za film „Kochanek – Powrót”,
- Liceum Ogólnokształcące w Barcinie za film „One”.

Zwycięzcy, oprócz statuetek, otrzymali także wartościowe nagrody rzeczowe, a placówki z których pochodzili laureaci pierwszych trzech miejsc, wzbogaciły się o kamery. W trakcie imprezy przypomniano jeszcze raz ideę całego programu, były reminiscencje z warsztatów filmowych, a zapraszani na scenę goście wyrażali podziw i uznanie dla młodzieży za ich pasję, talent, zaangażowanie i chęć propagowania pozytywnych zachowań wśród swoich rówieśników, podkreślając fakt, iż wyrażanie siebie poprzez sztukę, w tym wypadku filmową, jest fascynującą przygodą i sposobem na życie.

VI edycja programu bez wątpienia okazała się kolejnym sukcesem jej pomysłodawców i realizatorów, głównie z uwagi na duży i pozytywny oddźwięk ze strony jej bohaterów, czyli młodzieży.

X edycja ogólnopolskich spotkań filmowych „Kameralne Lato 2017”

Przedsięwzięcie pn. „Kameralne Lato 2017” od pięciu lat współorganizuje Komenda Wojewódzka Policji zs. w Radomiu. Była to X edycja tego projektu filmowego dla młodych twórców. Jest to jedna z największych cyklicznych imprez filmowych w kraju, na której prezentowane są polskie filmy, w tym krótkometrażowe. Od pięciu lat do organizacji imprezy włączona jest Komenda Wojewódzka Policji zs. w Radomiu. W 2017 roku dzięki unijnemu programowi ERASMUS w warsztatach brała udział młodzież w czterech krajów.

Celem festiwalu jest zarówno promocja młodego polskiego kina, jak i w takim samym stopniu kształtowanie dobrych wzorców społecznych, zachęcanie młodych ludzi do uczestnictwa w kulturze filmowej oraz - realizowana wspólnie z Policją - *profilaktyka społeczna*. W tym zakresie festiwal jest już od kilku lat wspierany przez Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej. Konkurs filmów profesjonalnych ma wyraźny profil - tematy filmów (przede wszystkim fabularnych i dokumentalnych) koncentrują się wokół ważnych zagadnień społecznych.

Konkurs główny zaprezentował najlepsze polskie filmy krótkometrażowe zrealizowane przez młodych twórców - głównie studentów i absolwentów szkół filmowych. Starannie przeprowadzana preselekcja wyłoniła najlepsze filmy animowane, dokumentalne i fabularne. Jury przyznało nagrodę główną oraz nagrody specjalne. Nagrodę główną festiwalu - Złotego Łucznika - zdobył film „Amerykański sen”. Przyznana została również statuetka KWP zs. w Radomiu za film promujący ważne zagadnienia społeczne. W tym roku przypadła ona za film „Koniec widzenia” z Gdyńskiej Szkoły Filmowej.

W 2017 roku powstały cztery spoty mówiące o bezpieczeństwie w ruchu drogowym, przestrzegające przed spożywaniem „dopalaczy”, jak nie stać się ofiarą cyberprzestępców, czy też, jak nie paść ofiarą oszustwa metodą „na wnuczka”. Powstałe w czasie festiwalu filmy wykorzystywane są przez mazowieckich policjantów m.in. w czasie spotkań z młodzieżą szkolną.

Uroczyste zakończenie festiwalu było także okazją do wręczenia podziękowań za jego prospołeczną formułę. W 2017 roku festiwal został także wsparty specjalnie ufundowanymi nagrodami w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016-2017”. Trafiły one do młodych twórców spotu propagującego walkę z hejtem internetowym.

Akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo przez cały rok szkolny”

Realizacja zadania przewidziana została na rok szkolny 2017/2018 oraz ukierunkowana przede wszystkim z myślą o uczniach szkół podstawowych. Jest ona elementem kampanii „Kręci mnie bezpieczeństwo” Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Głównym celem projektu jest kształtowanie i propagowanie pozytywnych postaw młodych ludzi w zakresie bezpieczeństwa, poprzez systematyczne prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych. Idea akcji zakłada kontynuowanie oraz zacieśnianie współpracy Policji z placówkami oświatowymi.

Podstawowym narzędziem akcji „Kręci mnie bezpieczeństwo przez cały rok szkolny” jest kalendarz, w którym zaznaczone zostały daty m.in. określające poszczególne zagadnienia z obszaru bezpieczeństwa. Integralną częścią przedsięwzięcia jest strona internetowa www.policja.pl/bezpieczenstwo-rok-szkolny projektu dedykowana nauczycielom, pedagogom oraz policjantom prowadzącym zajęcia profilaktyczne w placówkach oświatowych. Wśród tematów zamieszczonych w kalendarzu znalazła się między innymi problematyka dotycząca: uzależnień, bezpieczeństwa ruchu drogowego czy sposobów bezpiecznego spędzania czasu wolnego. Akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo przez cały rok szkolny” została objęta patronatem honorowym Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Ze środków programu „Razem bezpieczniej” sfinansowano druk kalendarza, który za pośrednictwem policjantów dzielnicowych został rozpropagowany we wszystkich szkołach podstawowych w Polsce.

Strona internetowa. Poradniki z zakresu bezpieczeństwa

<http://razembezpieczniej.mswia.gov.pl/>

Podstawowym źródłem informacji o Programie jest internetowa strona Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zawierająca m.in. bloki tematyczne, dział z aktualnościami oraz Bank Dobrych Praktyk w podziale na część zarchiwizowaną (edycja 2007-2015 oraz 2016/2017).

Witryna, oprócz bieżących informacji związanych z realizacją Programu, zarówno o charakterze centralnym, jak i lokalnym zawiera materiały opracowane na potrzeby jego wdrożenia i realizacji – są to przede wszystkim transparentne dokumenty przygotowane dla potencjalnych beneficjentów, wnioskodawców i innych zainteresowanych podmiotów i instytucji. Do głównych działów umieszczonych na stronie należą: *procedura mechanizmu dofinansowania, sprawozdania roczne – raporty z ewaluacji, wizytówki dofinansowanych projektów, kalendarium, opis i treść Programu, informacje dla partnerów chcących przyłączyć się do Programu, poradniki z zakresu bezpieczeństwa*. W 2016 i 2017 roku kolportowano

poradniki tematyczne wydane i wydrukowane w 2017 roku we współpracy z Policją, Strażą Graniczną i Państwową Strażą Pożarną - „*Jak unikać zagrożeń*”, „*Jak bezpiecznie przekraczać granice*”, „*Jak złożyć zawiadomienie o przestępstwie*”, „*O pożarach i innych zagrożeniach*”, „*Jeśli musisz zeznawać – rola świadka w postępowaniu karnym*”, „*Karta rowerowa w szkole*”.

Poradniki te stanowią corocznie uaktualniany zbiór informacji i wiedzy z zakresu *wiktymologii* oraz przyczyn powstawania najczęstszych zagrożeń, a także zbiór informacji związanych z szerzej rozumianym bezpieczeństwem, jak np. *bezpieczne przekraczanie granic*. W 2017 roku wydawnictwa kolportowane były przy okazji organizacji wszystkich spotkań związanych z realizacją Programu. Treść poradników została także zamieszczana na stronie internetowej programu „*Razem bezpiecznie*”. Z uwagi na formę oraz zakres merytoryczny publikacje te spotykają się nadal z dużym zainteresowaniem.

IV. Promocja projektów profilaktycznych na forum międzynarodowym EUCPN (Europejska Sieć Zapobiegania Przestępczości)

Działania na forum międzynarodowym Europejskiej Sieci Zapobiegania Przestępczości (EUCPN) Europejską Sieć Prewencji Kryminalnej ustanowiono decyzją Rady Unii Europejskiej z dnia 28 maja 2001 r. Decyzja ta utraciła moc z chwilą wejścia w życie nowej Decyzji Rady 2009/902/WSiSW z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiającej Europejską Sieć Zapobiegania Przestępczości (EUCPN). Sieć ta przyczynia się do rozwoju różnych aspektów zapobiegania przestępczości na poziomie UE oraz wspiera działania z zakresu zapobiegania przestępczości na poziomie krajowym i lokalnym.

Od chwili wejścia do Unii Europejskiej Polska uczestniczy w pracach EUCPN przez krajowego przedstawiciela (obecnie reprezentant MSWiA). EUCPN przyczynia się do rozwoju różnych aspektów zapobiegania przestępczości na poziomie Unii Europejskiej oraz wspiera działania z zakresu zapobiegania przestępczości na poziomie krajowymi i lokalnym. Do zadań EUCPN należy m.in.:

- ułatwianie współpracy, wymiany informacji między podmiotami zajmującymi się zapobieganiem przestępczości,
- zbieranie i przekazywanie informacji, w tym dobrych praktyk, w zakresie prowadzonych działań w dziedzinie zapobiegania przestępczości,
- promowanie działań podejmowanych przez państwa członkowskie w dziedzinie zapobiegania przestępczości w ramach sieci na terenie krajów członkowskich,
- przekazywanie do zamieszczenia na stronie internetowej sieci oraz bieżące uaktualniania informacji na temat wszelkich programów, strategii, statystyk, konferencji i działań państw członkowskich,
- rozszerzanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami, lokalnymi praktykami i ekspertami w dziedzinie zapobiegania przestępczości oraz rozwój działań profilaktycznych w kraju w oparciu między innymi o rekomendacje wypracowane podczas prac w EUCPN,
- organizacja konferencji, w szczególności dorocznej konferencji dotyczącej dobrych praktyk, organizacja konkursu w zakresie dorocznej europejskiej nagrody w dziedzinie zapobiegania przestępczości.

Konkurs na Europejską Nagrodę w Dziedzinie Zapobiegania Przestępczości (ECPA) - edycja 2017.

EUCPN organizuje coroczną konferencję poświęconą wymianie i rozpowszechnianiu doświadczeń i wiedzy na temat najlepszych praktyk w zakresie zapobiegania przestępczości i zwiększania bezpieczeństwa w państwach członkowskich UE. Jednocześnie organizuje konkurs do „Europejskiej Nagrody w Dziedzinie Zapobiegania Przestępczości” (ECPA). ECPA to konkurs nagradzający najlepszy europejski projekt z obszaru zapobiegania przestępczości. Nominowane projekty są prezentowane każdego roku podczas konferencji Best Practice.

W dniach 13-15 grudnia 2017 r. w Tallinie w Estonii odbyła się europejska konferencja poświęcona zapobieganiu przestępczości (ECPA).

Tematem zeszłorocznego konkursu było *„Cyberbezpieczeństwo społeczności lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania wykorzystywaniu dzieci w sieci”*.

Nagrodę główną w konkursie stanowi kwota 10.000 Euro, ponadto regulamin konkursu przewiduje przyznanie nagród po 5.000 Euro dla 2 wyróżnionych projektów.

We wrześniu 2017 r. w siedzibie MSWiA odbyło się posiedzenie Komisji Konkursowej, której zadaniem było wybranie jednego krajowego projektu do konkursu „Europejskiej Nagrody w Dziedzinie Zapobiegania Przestępczości”, organizowanego przez Europejską Sieć Zapobiegania Przestępczości (EUCPN). Spośród 5 zgłoszonych projektów największą liczbę punktów otrzymał projekt: **„Cyberdżungla”** Komendy Miejskiej Policji w Szczecinie z województwa zachodniopomorskiego.

Projekt „Cyberdżungla” został opracowany w 2013 r. i jest z powodzeniem realizowany do tej pory. Jest skierowany do najmłodszych użytkowników Internetu, ich opiekunów oraz osób uczestniczących w procesie edukacji i kształtowania postaw. Jego zadaniem jest poprawa ogólnego bezpieczeństwa użytkowników internetu poprzez poprawę świadomości na temat zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu przez dzieci i młodzież oraz poprawę bezpieczeństwa wśród jego użytkowników a także uaktywnienie kontroli rodzicielskiej nad dziećmi korzystającymi z Internetu oraz wypracowanie mechanizmów pozwalających na wspólne z niego korzystanie przez dzieci i ich opiekunów.

Według Komisji konkursowej wybrany projekt najpełniej wpisywał się w temat konkursu – „Cyberbezpieczeństwo społeczności lokalnych ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania wykorzystywaniu dzieci w sieci”, spełniał kryteria takie jak: innowacyjność, efektywność, przeprowadzona ewaluacja oraz możliwość powielenia w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Jednocześnie, członkowie Komisji konkursowej wskazali dwa dodatkowe projekty do przedstawienia podczas konferencji, tj.:

- „Na tacy poDane” - Urzędu Miasta Olsztyn,
- „Cyberprzemocowy falochron” - Urzędu Miasta w Gołdapi.

Zwycięzcą ECPA '2017 została Estonia z projektem pn. ["The cyber defence field of study at Põltsamaa Coeducational gymnasium"](#).

V. Finansowanie programu „Razem bezpieczniej”

Podział rezerwy celowej budżetu państwa – cz. 83

W budżecie państwa na rok 2017, zgodnie z ustawą budżetową zabezpieczono 5.000.000 zł na aktywizację społeczności lokalnych. Środki z rezerwy zostały przekazane do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

W celu monitorowania realizacji programu pn. „Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” był używany miernik: Liczba dofinansowanych projektów na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” – 52 projektów, co stanowi 100%.

Miernik w planie budżetu zadaniowego na 2017 rok dotyczył działania *Ograniczanie przestępczości i aspołecznych zachowań* (kod klasyfikacji budżetowej 2.1.5.3.).

Miernik w roku 2017 został osiągnięty na poziomie 186,53% co oznacza, że dofinansowanych zostało 97 projektów. Liczba dofinansowanych projektów jest wynikiem realizacji projektów o dodatkowo rekomendowane przez Międzyresortowy Zespół do spraw Programu i zaakceptowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji projekty priorytetowe, obligatoryjne i mikroprojekty, te ostatnie skierowane do małych społeczności lokalnych - dofinansowanie do 25.000 zł na jeden projekt. Takie postanowienia przyczyniły się do dofinansowania większej liczby projektów.

Do MSWiA z urzędów wojewódzkich w 2017 wpłynęło **231** projektów. Wszystkie projekty oceniane były m.in. zgodnie z kryteriami:

- uzasadnienie potrzeby realizacji projektu;
- znaczenie zadania dla realizowanych kierunków i celów programu „Razem bezpieczniej”;
- spodziewane rezultaty realizacji projektu;
- wysokość środków na realizację projektu;
- termin i miejsce realizacji projektu.

W 2017 roku Międzyresortowy Zespół do spraw programu „Razem bezpieczniej” rekomendował przyznanie dotacji dla 99 projektów na kwotę **4 999 962, 52 zł**.

Rezerwa celowa budżetu państwa w 2017 r. z podziałem na województwa

WOJEWÓDZTWO	Podział z rezerwy celowej na projekty	
	środki przekazane do <u>budżetów</u> województw, zwiększone decyzjami Ministra Rozwoju i Finansów /zł/	środki wydatkowane, <u>wykazane</u> przez wojewodów w sprawozdaniu Rb-28 z wykonania wydatków budżetu państwa za okres: 01.01.2017-31.12.2017 r. /zł/
Dolnośląskie	130.919	114.127,20
Kujawsko-pomorskie	213.828	205.869,40
Lubelskie	522.475	520.156,82
Lubuskie	150.000	50.000,00
Łódzkie	270.458	266.937,53
Małopolskie	257.192	248.236,59
Mazowieckie	251.688	234.231,00
Opolskie	252.204	248.965,37
Podkarpackie	434.903	434.032,38
Podlaskie	454.505	444.840,34
Pomorskie	182.900	182.644,77
Śląskie	245.740	245.295,46
Świętokrzyskie	544.521	542.534,28
Warmińsko-Mazurskie	535.309	535.195,72
Wielkopolskie	181.000	180.847,46
Zachodniopomorskie	365.082	362.541,94
RAZEM	4.992.724	4 816.456,26

Rezerwa celowa budżetu państwa w 2017 r. z podziałem na województwa i cele szczegółowe
- liczba projektów zakwalifikowanych do dofinansowania po ocenie merytorycznej, rekomendacji
Zespołu ds. Programu i akceptacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Województwo	cel obligatoryjny „przejścia”	szcze- góło- wy nr 1	szcze- gółowy nr 1 priorytetowy 1a - dzielnicowy	szcze- gółowy nr 1 mikroprojekt	szcze- góło- wy nr 2	szcze- gółowy nr 2 prioryteto- wy 2a – hejt...	Szcze- góło- wy nr 2 – priorytetow- y 2b – dopłacze	Szcze- góło- wy nr 2 – mikropro- jekt	Szcze- góło- wy nr 3	szcze- góło- wy nr 3 prioryteto- wy 1a – seniorzy	szcze- gółowy nr 3 mikroprojekt	RAZEM
Woj. Dolnośląskie	3			1				1				5
Woj. Kuj.-Pomorskie	1		1						1		1	4
Woj. Lubelskie	2	2			2						1	7
Woj. Lubuskie	1		1		1							3
Woj. Łódzkie	1		1	1		1	1		1		1	7
Woj. Małopolskie	1			1	1				1			4
Woj. Mazowieckie	2	1	1					1	1			6
Woj. Opolskie	2		1		1	1						5
Woj. Podlaskie	2	1			2		1	1		1	1	9
Woj. Podkarpackie	2		1		1	1		1	2		1	9
Woj. Pomorskie	1					1	1					3
Woj. Śląskie	1								1	1		3
Woj. Świętokrzyskie	3	2	1	1	1		1	1	1		1	12
Woj. Warm.-Mazurskie	6	1	1		1				2		1	12
Woj. Wielkopolskie	1				1			1				3
Woj. Zachodniopomorskie	2		1		1				1	1	1	7
razem	31	7	9	4	12	4	4	6	11	3	8	99

Wojewodowie po przeprowadzeniu konkursów dla organizacji pozarządowych oraz po podpisaniu porozumień administracyjnych z jednostkami samorządu terytorialnego, sukcesywnie występowali do Ministra Finansów z wnioskami o zwiększenie budżetów województw ze środków rezerwy celowej, zabezpieczonej w 2017 roku na realizację programu „Razem bezpieczniej”.

Ostatecznie nie zrealizowano 2 projektów, w tym 1 projektu Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz 2 projektów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego, ale w związku z tym, że Wojewoda Lubuski nie wystąpił o przyznanie środków na 1 zakwalifikowany do dofinansowania projekt, dofinansowano 1 projekt Wojewody Lubelskiego.

- W 2017 roku, w sumie dofinansowano i zrealizowano 97 projektów, co daje wykonanie miernika na poziomie 186,53 %. Wykonanie na koniec 2017 roku – 4 816 456,26 zł (96,3%).

- Przyczyny niewydania rezerwy celowej przez urzędy wojewódzkie to między innymi wydatkowanie mniejszych kwot, niż zakładano w kosztorysach projektów.

Podział środków zabezpieczonych w budżecie MSWiA – cz. 42

Plan na 2017 rok – w części 42 (sprawy wewnętrzne) środki w wysokości 350.000 zł. Wykonanie na koniec roku.

Wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację działań o charakterze centralnym

Lp.	ZREALIZOWANE DZIAŁANIA	WYDATKOWANA KWOTA /zł/
1.	Zakup nagród dla: - zwycięskich drużyn piłkarskich w ramach międzynarodowych zawodów pt. „Nadzieja na Mundial” - laureatów Turniejów bezpieczeństwa rd i motoryzacyjnego - autorów spotu dotyczącego hejtu w internecie nagranych podczas „Kameralnego Lata” - zakup pucharu dla drużyny „Fair Play” - „Nadzieja na Mundial”	26.644,78
2.	Zakup czujek tlenku węgla i dymu na potrzeby akcji „Czad i ogień. Obudź czujność” Zakup i dostarczenie planszowych gier edukacyjnych „Zostań policjantem”, „Zostań strażakiem” Zakup opasek odblaskowych podświetlanych z diodami LED Zakup hulajnóg dla dzieci i młodzieży na wsparcie akcji „Młody bohater” w ramach programu „Razem bezpiecznie”	67.106,34 9.471,00 11.740,00 12.280,32
3.	Usługa korekty redakcyjnej, składu, łamania tekstu, druku oraz dostarczenia 6 poradników z zakresu bezpiecznych zachowań – „Jak zawiadomić o przestępstwie”, „Jak uniknąć zagrożeń”, „Twoje bezpieczeństwo nie tylko w naszych rękach”, „Jak bezpiecznie przekraczać granice Polski”, „Karta rowerowa w szkole”, „Bezpieczny Senior” Druk 400.000 szt. ulotek informacyjnych, 30.000 szt. plakatów w ramach programu „Razem bezpiecznie” dotyczących Programu „Dzielnicowy bliżej nas” oraz aplikacji „Moja komenda” i Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa. Akcja skierowana do wszystkich obywateli, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów - akcja zainaugurowana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Ogłoszenie w dzienniku ogólnopolskim, dotyczące konsultacji społecznych projektu programu „Razem bezpiecznie” na lata 2018-2020	14.175,00 25.073,55 653,50
4.	Catering dla uczestników grup roboczych oceniających projekty do dofinansowania w 2017 z programu „Razem bezpiecznie im. Władysława Stasiaka”	4.658,40

Raport postępu realizacji w 2017 roku „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”

5.	Zakup artykułów dotyczących bezpieczeństwa na wodzie (rękawki, koła i makarony dmuchane) w ramach kampanii „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”	6.086,04
	Zakup materiałów odblaskowych (m.in. kamizelki, opaski, worki odblaskowe) z logo programu „Razem bezpieczniejsz” i MSWiA w związku z akcją „Kręci mnie bezpieczeństwo”	21.753,17
	Wykonanie druku wraz z dostarczeniem plakatów promocyjno-informacyjnych w ramach akcji „Kręci mnie bezpieczeństwo ... przez cały rok szkolny” w ramach programu „Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka”	9.840,00
	Wykonanie i dostarczenie materiałów promocyjno-informacyjnych z logo programu „Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka”	19.955,60
	Dodruk plakatów w związku z kampanią „Dzielnicy bliżej nas” w ramach programu „Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka”	12.103,20
	Wykonanie notesów z magnesem na lodówkę dotyczących bezpieczeństwa Seniorów w ramach programu „Razem bezpieczniejsz im. Władysław Stasiaka”	48.000,00
6.	Przygotowanie raportu z ekspertyzy ewaluacyjnej - badania ewaluacyjnego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniejsz” za okres 2016 roku	17.220,00
RAZEM:		306.760,90

2017 r. – **306.760,90 zł** (87%)

Przyczyny niewydania środków finansowych MSWiA przeznaczonych na działania centralne „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” w 2017 roku.

Na niewydatkowanie wszystkich środków z Programu złożyło się m.in. :

- oszczędności przy dokonywanych zakupach i zlecanych usługach:

- nagród konkursowych – 3 355,22 zł,
- usługi wydruku poradników z zakresu bezpiecznych zachowań - 5 825,00 zł.
- usługa przygotowania raportu z ekspertyzy ewaluacyjnej - 12.780 ,00 zł

Oszczędności są wynikiem wyboru wykonawców, którzy zaproponowali niższe ceny, niż były oszacowane.

Natomiast środki w wysokości 21.278,88 zł przeznaczone na usługę hotelową i catering dla uczestników konferencji nie zostały wykorzystane, ponieważ planowana konferencja nie odbyła się.

VI. Ewaluacja Programu

Od 2007 roku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, w ramach działań profilaktyczno - prewencyjnych koordynowało program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniejsze”, przyjęty Uchwałą nr 218/2006 przez Radę Ministrów 18 grudnia 2006 roku, który miał na celu wspieranie realizacji ustawowych działań organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego. „Razem bezpieczniejsze” był pierwszym rządowym Programem, którego głównym celem była aktywizacja i wspieranie inicjatyw lokalnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego. Na podstawie informacji o stanie i poczuciu bezpieczeństwa w Programie określonych zostało 7 obszarów działania Programu i kierunków aktywności zaangażowanych podmiotów.

Głównym założeniem Programu było m.in. ograniczenie skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Założenia programu przewidywały formułę otwartości na działania we wszelkich obszarach zagrożeń, nowatorskie formy działania, partnerów chcących działać na rzecz bezpieczeństwa, porządku publicznego, ale także przeciwdziałania patologiom społecznym.

W budżecie państwa na lata 2007-2015 (okres funkcjonowania Programu), w ramach rezerwy celowej na realizację programu „Razem bezpieczniejsze” corocznie zabezpieczona została kwota 3.000.000 zł na aktywizację społeczności lokalnych poprzez dofinansowanie projektów realizowanych na poziomie lokalnym przez jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe.

Podczas dziewięcioletniej realizacji programu „Razem bezpieczniejsze” od 2007 do 2015 roku przyznano dofinansowanie dla projektów realizowanych w 7 obszarach:

- *Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania,*
- *Bezpieczeństwo w szkole,*
- *Przemoc w rodzinie,*
- *Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,*
- *Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,*
- *Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej,*
- *Ochrona dziedzictwa narodowego.*

Projekty realizowane były na poziomie lokalnym w partnerstwie wielu podmiotów oraz miały na celu poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego, zapobieganie zjawiskom, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia.

W okresie od 2007 do 2015 roku przyznano dofinansowanie łącznie dla 397 projektów na kwotę blisko 27.000.000 zł.

Zgodnie z założeniami Programu, Wojewoda przyznawał środki na wdrażanie projektów w formie dofinansowania dla:

- *jednostek samorządu terytorialnego na podstawie porozumień administracyjnych, gdzie ww. jednostki zobowiązane są realizować i finansować zadania m.in. zgodnie z ustawą o finansach publicznych,*

- organizacji pozarządowych, dla których środki są przekazywane w formie umów zawieranych w oparciu o zasady i tryb przewidziane w ustawie o finansach publicznych oraz ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Średni poziom wydatkowania środków z rezerwy celowej wyniósł 97,3%. Najwyższy poziom wydatkowania został osiągnięty w roku 2008 – 99,5%, najniższy w 2012- 91%.

Najczęstszą przyczyną niewykorzystania środków z rezerwy celowej przez urzędy wojewódzkie było wydatkowanie mniejszych kwot, niż zakładano w kosztorysach projektów.

Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniejsze”, od 2011 do 2017 roku poddawany był przez zewnętrzne ośrodki badawcze badaniom ewaluacyjnym, których celem była ocena jego efektywności. Raporty z badań z podziałem na lata realizacji Programu zostały zamieszczone na stronie internetowej Programu: <http://razembezpieczniejsze.mswia.gov.pl/rb/sprawozdania-i-raporty/program-razem-bezpieczn/1685,Program-quotRazem-bezpieczniejszequot-na-lata-2007-2015.html>

Z uwagi na fakt, że część badań miała charakter cząstkowy i odnosiły się m.in. do oceny mechanizmu dofinansowania, opracowania systemu wskaźników i rezultatów oraz efektywności programów lokalnych w ramach programu „Razem bezpieczniejsze”, zaszła konieczność przygotowania kompleksowego raportu z badania, wskazującego wpływ realizacji programu „Razem bezpieczniejsze 2007-2015” na zmiany w obszarze bezpieczeństwa publicznego i ochrony obywateli w Polsce.

Powyższe zadanie wynikało głównie ze zgłoszonej na etapie uzgodnień międzyresortowych do Sprawozdania z realizacji programu „Razem bezpieczniejsze” w 2015 roku, uwagi Ministerstwa Finansów w zakresie rekomendacji przeprowadzenia całościowej ewaluacji Programu. MSWiA, po wyborze propozycji zgłoszonych w trybie „zaproszenie do składania ofert”, zleciło realizację badania ewaluacyjnego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniejsze” za okres 2007-2015, a następnie Roczego raportu z badania efektywności projektów lokalnych dofinansowanych i realizowanych we wszystkich celach szczegółowych wsparcia Programu w 2016 roku – dokument został opracowany w ramach Programu pod koniec 2017 roku (załącznik nr 3).

Natomiast w związku z przyjęciem w marcu 2016 r. przez Radę Ministrów do realizacji rządowego „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsze im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”, w MSWiA opracowano formularz ankiety skierowanej do uczestników projektów o charakterze profilaktyczno-prewencyjnym, dofinansowywanych w ramach Programu:

KWESTIONARIUSZ ANKIETY

kierowany do adresatów (uczestników) projektów lokalnych dofinansowanych w ramach
„Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz
im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017”

Zwracam się do Pani/Pana, jako adresata i uczestnika projektu lokalnego realizowanego w ramach programu „Razem bezpieczniejsz”, z prośbą o wypełnienie kwestionariusza eksperckiego.

Informacje pozyskane w wyniku tego badania jakościowego będą stanowiły jedno z podstawowych źródeł zmierzania stopnia realizacji celu głównego Programu, jakim jest „Wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych”. Ankiety skierowane są do uczestników projektów na początku realizacji danego projektu i na koniec jego realizacji.

Chcemy jednocześnie zapewnić, że informacje pozyskane w wyniku przeprowadzenia tego badania posłużą wyznaczaniu potrzeb i kierunków realizacji rządowego „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniejsz im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” i na żadnym etapie ich opracowywania nie będą wiązane z Pani/Pana osobą.

Nazwa projektu

(wypełnia wojewódzki koordynator Programu (UW lub KWP/KSP):

.....
.....

Etap realizacji projektu:

początek	koniec

1. Czy czuje się Pan(i) bezpiecznie spacerując w swojej okolicy po zmroku?*

***jeżeli Pan(i) twierdzi, że nigdy nie wychodzi - Czy Pan(i) czuł(a)by się bezpiecznie spacerując w swojej okolicy po zmroku?**

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak poczucia bezpieczeństwa, natomiast „10” – wyraża bardzo wysokie poczucie bezpieczeństwa.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. Czy miejsce, w którym Pan(i) mieszka, można nazwać bezpiecznym i spokojnym?

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza brak poczucia bezpieczeństwa, natomiast „10” – wyraża bardzo wysokie poczucie bezpieczeństwa.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Czy obawia się Pan(i) tego, że może stać się ofiarą przestępstwa?

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 10 do 1, gdzie „10” oznacza brak obaw, natomiast „1” – wyraża bardzo wysoki poziom obaw.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

4. Czy obawia się Pan(i), że ofiarą przestępstwa może stać się ktoś z Pana(i) najbliższej rodziny?

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 10 do 1, gdzie „10” oznacza brak obaw, natomiast „1” – wyraża bardzo wysoki poziom obaw.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

5. Jak ocenia Pan/i swój poziom wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego?

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza bardzo niski poziom wiedzy, natomiast „10” – wyraża poziom bardzo wysoki.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

6. Czy Pana/i zdaniem uczestnictwo w programie (projekcie lokalnym) „Razem bezpieczniej” miało wpływ na poziom Pana/i wiedzy na temat bezpiecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego?*

* proszę wpisać odpowiedź na etapie zakończenia realizacji projektu

TAK	NIE

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza bardzo niski wpływ, natomiast „10” – wyraża wpływ bardzo wysoki (proszę wypełnić tabelę w przypadku wyboru odpowiedzi „TAK”).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

7. Jak ocenia Pan/i swój poziom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego?

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza bardzo niski poziom wiedzy, natomiast „10” – wyraża poziom bardzo wysoki.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8. Czy Pana/i zdaniem uczestnictwo w programie (projekcie lokalnym) „Razem bezpieczniej” miało wpływ na poziom Pana/i wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego?*

* proszę wpisać odpowiedź na etapie zakończenia realizacji projektu

TAK	NIE

Swoje oceny proszę zaznaczyć na skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza bardzo niski wpływ, natomiast „10” – wyraża wpływ bardzo wysoki (proszę wypełnić tabelę w przypadku wyboru odpowiedzi „TAK”).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

METRYCZKA

M1. Płeć respondenta

1. mężczyzna **2.** kobieta

M2. W którym roku urodził(a) się Pan(i)?

..... rok

M3. Jakie jest Pana(i) wykształcenie, tzn. jaką szkołę ukończył(a) Pan(i) jako ostatnią?

1. niepełne podstawowe/ podstawowe/ gimnazjum
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie i pomaturalne
4. licencjat i wyższe

M4. Czy obecnie pracuje Pan(i) zawodowo? <i>Tylko 1 odpowiedź</i>	1. tak – jestem pracownikiem najemnym, zatrudnionym w firmie, przedsiębiorstwie na umowę o pracę lub kontrakcie 2. tak – jestem pracownikiem sektora publicznego 3. tak – prowadzę działalność gospodarczą na własny rachunek, jestem właścicielem/ współwłaścicielem firmy lub pomagającym współmałżonkiem 4. tak – prowadzę własne gospodarstwo rolne/ właściciel lub współwłaściciel gospodarstwa rolnego/ pomagający współmałżonkowi w gospodarstwie rolnym 5. nie – jestem uczniem, studentem 6. nie – jestem bezrobotny 7. nie – jestem emerytem, rencistą 8. nie – zajmuję się prowadzeniem domu, wychowywaniem dzieci/ gospodyni domowa		
M5. Jak długo mieszka Pan(i) w obecnym mieszkaniu/ domu? <i>Tylko 1 odpowiedź</i>	1. do 1 roku 2. powyżej 1 roku do 3 lat 3. powyżej 3 lat do 5 lat 4. powyżej 5 lat		
M6. Województwo	<table border="0"> <tr> <td> 1. Dolnośląskie 2. Kujawsko-pomorskie 3. Lubelskie 4. Lubuskie 5. Łódzkie 6. Małopolskie 7. Mazowieckie 8. Opolskie </td> <td> 9. Podkarpackie 10. Podlaskie 11. Pomorskie 12. Śląskie 13. Świętokrzyskie 14. Warmińsko-mazurskie 15. Wielkopolskie 16. Zachodniopomorskie </td> </tr> </table>	1. Dolnośląskie 2. Kujawsko-pomorskie 3. Lubelskie 4. Lubuskie 5. Łódzkie 6. Małopolskie 7. Mazowieckie 8. Opolskie	9. Podkarpackie 10. Podlaskie 11. Pomorskie 12. Śląskie 13. Świętokrzyskie 14. Warmińsko-mazurskie 15. Wielkopolskie 16. Zachodniopomorskie
1. Dolnośląskie 2. Kujawsko-pomorskie 3. Lubelskie 4. Lubuskie 5. Łódzkie 6. Małopolskie 7. Mazowieckie 8. Opolskie	9. Podkarpackie 10. Podlaskie 11. Pomorskie 12. Śląskie 13. Świętokrzyskie 14. Warmińsko-mazurskie 15. Wielkopolskie 16. Zachodniopomorskie		
M7. Obszar realizacji projektu	<table border="0"> <tr> <td> 1. osiedle 2. kilka osiedli 3. miasto 4. gmina </td> <td> 5. kilka gmin 6. powiat 7. województwo </td> </tr> </table>	1. osiedle 2. kilka osiedli 3. miasto 4. gmina	5. kilka gmin 6. powiat 7. województwo
1. osiedle 2. kilka osiedli 3. miasto 4. gmina	5. kilka gmin 6. powiat 7. województwo		
M8. Miejsce zamieszkania	1. wieś 2. miasto do 20 000 mieszkańców 3. miasto od 20 001 do 50 000 mieszkańców 4. miasto od 50 001 do 100 000 mieszkańców 5. miasto od 100 001 do 500 000 mieszkańców 6. miasto powyżej 500 tys. mieszkańców		

Zgodnie z treścią Programu *ankiety* skierowane zostały do uczestników projektów na początku realizacji projektu i na koniec jego realizacji (opis *wykonania celu głównego* - str. 10, pkt 4. Cel główny i cele szczegółowe – treść Programu). Powyższy formularz został opracowany we współpracy z Gabinetem Komenda Głównego Policji. Liczba ankiet dla danego projektu wynosiła min. 100 egzemplarzy, przy założeniu, że zadanie dotyczy odbiorców powyżej lat 15. W przypadku projektu, który był skierowany np. do funkcjonariuszy Policji (np. dzielnicowych) procedura związana z ankietami nie była stosowana.

Informacje - wyniki ankiet skierowanych do uczestników dofinansowanych projektów w 2017 roku na początku realizacji projektu i na koniec jego realizacji (dane przekazane przez urzędy wojewódzkie), będą wykorzystane przy realizacji badania ewaluacyjnego, zaplanowanego w 2018 roku. Wyniki ankiet – tabela, stanowi załącznik **nr 4** do Raportu.

Zgodnie z treścią Programu, **Cel główny** w 2016 i 2017 roku mierzony był na podstawie poniższych wskaźników:

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa	2016	2017
1.	Poziom świadomości uczestników Programu na temat bezpiecznych zachowań	%		wzrost o 5 punktów procentowych w stosunku do wartości bazowej lub utrzymanie na obecnym poziomie	wzrost o 5 punktów procentowych (narastająco w kolejnym roku realizacji projektu) w stosunku do wartości bazowej lub utrzymanie na obecnym poziomie?
2.	Poziom poczucia bezpieczeństwa wśród uczestników Programu	%		wzrost o 1 punkt procentowy w stosunku do wartości bazowej lub utrzymanie na obecnym poziomie	wzrost o 1 punkt procentowy (narastająco w kolejnym roku realizacji projektu) w stosunku do wartości bazowej lub utrzymanie na obecnym poziomie
3.	Liczba gmin, w których zrealizowano projekty	szt.	30	min. 31	min. 83*

Cel główny - rezultaty

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa	2016	2017
Liczba gmin, w których zrealizowano projekty	szt.	30	wartość planowana - min. 31 wartość uzyskana - 119	min. 83* 134

Miernik celu szczegółowego nr 1 - rezultaty

Rok obowiązywania Programu	2016	2017
Liczba zrealizowanych projektów z zakresu poprawy bezpieczeństwa w miejscach publicznych	wartość planowana - 13 wartość uzyskana - 20	wartość planowana - 38 wartość uzyskana - 49

Miernik celu szczegółowego nr 2 - rezultaty

Rok obowiązywania Programu	2016	2017
Liczba zrealizowanych projektów z zakresu działań na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologii oraz ochrony dzieci i młodzieży	wartość planowana - 10 wartość uzyskana - 18	wartość planowana - 25 wartość uzyskana - 26

Miernik celu szczegółowego nr 3 - rezultaty

Rok obowiązywania Programu	2016	2017
Liczba zrealizowanych projektów z zakresu działań na rzecz edukacji	wartość planowana - 7 wartość uzyskana - 13	wartość planowana - 17 wartość uzyskana - 22

W drugiej połowie 2017 roku MSWiA procedowało przyjęcie uchwały wprowadzającej „*Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 – 2020*”, realizującego już 4 cele szczegółowe - z dobranym celem szczegółowym: „*Bezpieczne przejścia dla pieszych*”, przy zabezpieczeniu środków w rezerwie celowej budżetu państwa w zwiększonej kwocie 6 000 000 zł na każdy rok funkcjonowania Programu oraz zabezpieczenie środków w wysokości 350 000 zł rocznie w budżecie MSWiA na działania o charakterze centralnym. Cel główny określono jako: **wspieranie działań na rzecz bezpieczeństwa społeczności lokalnych**, który jest realizowany przez cztery cele szczegółowe:

1. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia lokalnych systemów bezpieczeństwa,
2. Bezpieczne przejścia dla pieszych,
3. Przeciwdziałanie zjawiskom patologii oraz ochrona dzieci i młodzieży,
4. Edukacja dla bezpieczeństwa.

Projekt Uchwały nr 6 Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 - 2020” został opublikowany w Monitorze Polskim 6 lutego 2018 roku.